

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1018

av Margareta Larsson (SD)

Förlängd tid för ansökan till Ersättningsnämnden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förlänga ansökningstiden till Ersättningsnämnden.

Motivering

Ersättningsnämnden är en statlig myndighet som grundades av de rödgröna och regeringen för att pröva om ersättning ska utbetalas till personer som varit vanvårdade mellan 1920 och 1980 i barnhem och på fosterhem. Det framstår som det finns brister i det arbete nämnden utfört, vilket en del personer i S-V-MP även uppmärksammat. Kriterierna för att få ersättning har benämnts i propositionen ”allvarlig art” men i efterhand tycks nämnden på eget bevåg ha ändrat begreppet. I dag avslås ansökningarna än mer godtyckligt utifrån att nämnden inte anser det vara av det ”allvarligaste laget” eller ”allvarligt nog”. Att man i propositionen haft en benämning som inte verkar följas visar sig i efterhand varit olyckligt. De pengar som nu sparats då ersättning inte betalats ut till berättigade sökande återgår nu troligtvis till statskassan. Den tidigare regeringen har därför inte visat sig trovärdig i sin ambition till en ursäkt, ersättning och gottgörelse för den vanvård i samhället som skett, detta även med tanke på att regeringen från början även sade nej till en sådan.

Då omfattande brister i nämndens hantering påtalats kraftigt från olika håll, och då även en advokat lagt in en stämning till Europadomstolen gällande det rättshaveri tidigare regeringen gjort sig skyldig till i sakfrågan, måste den slutgiltiga behandlingen i nämndens förfarande ses över.

Under en lång tid har siffrorna vad gäller avslag statistiskt varit identiska under flera månader och hälften av de sökande har fått avslag trots rapporter om misshandel, sexuella övergrepp och fysiskt och psykiskt våld. Den ”vanvård” samhället därmed gjort sig skyldig till har lett till omfattande skador och ekonomiskt lidande både på det personliga planet och det samhällsekonomiska.

Ett beklagligt faktum har visat sig att ledamöterna i nämnden inte utgått från individperspektivet då man hört den sökande i förhandling. Ett möte med Ersättningsnämnden har därför många gånger blivit en katastrof för den enskilde då denne lämnat rummet. I Ersättningsnämnden ska äldre människor tvingas minnas i detalj, från det att man exempelvis är fem år, om antal blåmärken, snytingar och tillhyggen som använts. Vad gäller sexuella övergrepp bedöms upplevelsorna inte heller utifrån den sökande och levnadshistorien sätts inte in i ett sammanhang. Detta medverkar till att människor som under hela livet stukats under barndomen upplever denna nämnd som en myndighet som ytterligare stukar personen som redan har låg trovärdighet. Till detta kommer den korta tid den sökande ges i förhandlingsrummet, i många fall drygt 10 minuter, medför att minnen och detaljer kommer fram i efterhand som man glömt bort.

Det är av yttersta vikt att de personer som är brottsoffer för samhällets förgripare ges ett förtroendeingivande och professionellt bemötande och inte upplever detta som att stå inför en inkquisition. Då tidsgränsen nu är satt för att ansöka om ersättning till den 31/12 2014 finns all anledning att förlänga tiden till 2016 som gör det möjligt för så många som möjligt att göra nya ansökningar, då detta problem som ovan beskrivits är så omfattande. Detta skulle inte endast möjliggöra ett erkännande till de sökande som hittills behandlats felaktigt, utan även ge en signal till det allmänna rättsmedvetandet nationellt och internationellt om att Sverige inte är helt utan hjärta och kompetens.

Margareta Larsson (SD)